

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie ze skargi M. S. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w O.
z dnia 19 lutego 2003 r., sygn. akt I Ns [...]
w sprawie z wniosku Gminy O.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty O., [...] Spółdzielni [...] w O., F. W.,
C. P., Z. S., M. S. S., G. G. S., E. B. S. i M. J. S.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej skarżącego
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. akt IV Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) orzeka, że wnioskodawca i skarżący uczestnik postępowania ponoszą koszty swego udziału w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację M. D. S. od postanowienia Sądu Rejonowego w O.. Orzeczeniem tym Sąd pierwszej instancji stwierdził nabycie przez Skarb Państwa własności nieruchomości w wyniku zasiedzenia. Nieruchomości te, przed wojną należące do poprzedników prawnych skarżącego, były posiadane przez Skarb Państwa na podstawie dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. Nr 13, poz. 87 ze zm. - dalej jako „dekret”). Sąd drugiej instancji, oddalając apelację, nie podzielił twierdzeń skarżącego, by władztwo wykonywane przez Skarb Państwa na podstawie dekretu nie miało charakteru posiadania samoistnego. Charakter taki uzyskało ono od chwili, w której Skarb Państwa wystąpił o nabycie własności nieruchomości (w oparciu o art. 34 ust. 1 lit. a dekretu), a więc od 1960 r. Na ocenę tę nie ma przy tym wpływu późniejsze uchylene orzeczenia stwierdzającego nabycie własności. Sąd Okręgowy nie stwierdził także, by w sprawie doszło do przerwy biegu zasiedzenia na podstawie art. 121 pkt 4 w związku z art. 175 k.c. Nie stwierdził on, by istnienie w sprawie siły wyższej uzasadniały twierdzenia o uwarunkowaniach ustrojowych oraz dyskryminowaniu w okresie powojennym osób pochodzenia żydowskiego.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez M. D. S. , który zarzucił wydanie go z naruszeniem: art. 336 w związku z art. 339 k.c., art. 121 pkt 4 w związku z art. 175 k.c. i art. 172 § 2 k.c. Na tej podstawie wniósł on o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i oddalenie wniosku o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Skarb Państwa - Starosta Powiatu O. wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak w niej zwłaszcza dwóch istotnych zagadnień prawnych, na których występowanie powołała się skarżąca. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przez istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.)

należy rozumieć precedensową kwestię z zakresu wykładni prawa, mającą znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę kasacyjną. Jej wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy powinno służyć rozwojowi prawa, stwarzając punkt odniesienia dla rozstrzygania innych spraw - i pozwalając tym samym na zrealizowanie publicznego celu skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ. i z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Tak rozumianemu istotnemu zagadnieniu prawnemu nie odpowiada, po pierwsze, pytanie o charakter władztwa nad nieruchomością, wykonywanego przez Skarb Państwa na podstawie dekretu. Problem ten był już wielokrotnie przedmiotem wyjaśnień w orzecznictwie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 czerwca 2003 r., III CZP 35/03, nie publ. oraz z dnia 24 maja 2005 r., V CK 664/04, nie publ.) i nie można przyjąć, by miał obecnie charakter nowy lub precedensowy. W konsekwencji, nie można stwierdzić, by konieczne było ponowne odnoszenie się do niego w ramach rozpoznania sprawy przez Sąd Najwyższy.

Po drugie, za istotne zagadnienie prawne nie można uważać także pytania o możliwość powołania się w sprawie na siłę wyższą, w związku z sytuacją polityczną i postawami organów administracji publicznej w okresie powojennym. Kwestia ta, ze swojej istoty, wymaga oceny na gruncie poszczególnych spraw i trudno upatrywać w niej problemów ogólnych, które pozwoliłyby na sformułowanie przez Sąd Najwyższy uniwersalnego stanowiska. W sprawie nie mogło dojść, tym samym, do spełnienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w opisanym wyżej rozumieniu. Równocześnie, w świetle argumentacji skarżącego, zagadnienie siły wyższej nie odpowiada także innym przesłankom przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazanym w art. 398⁹ § 1. Nie może ono odpowiadać zwłaszcza oczywistej zasadności skargi. Jasno potwierdza to uzasadnienie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego, w którym wskazano jednoznacznie na brak wyraźnego związku między okolicznościami sprawy i ewentualnymi szykanami lub dyskryminującym traktowaniem, na które powołał się skarżący. O zaistnieniu siły wyższej nie przesądza także samodzielnie, fakt powołania się przez skarżącego na brak wiedzy o wszczętym w 1960 r. postępowaniu o przyznanie

prawa własności - tym bardziej, że postępowanie to zostało wznowione, a pierwotnie wydane orzeczenie uległo uchyleniu.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu. O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 520 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

jw

l.n